

Det var en gång: Konst(igt) och kul

Ett projekt inom småbarnspedagogiken med ett socialpedagogiskt perspektiv

Christina Elving-Andersén & Mercèdes Sjöholm

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Det sociala området
Identifikationsnummer:	5912
Författare:	Christina Elving-Andersén, Mercedes Sjöholm
Arbetets namn:	Det var en gång: Konst(igt) och kul Ett projekt inom småbarnspedagogiken med ett socialpedagogiskt perspektiv
Handledare (Arcada):	Carina Kiukas
Uppdragsgivare:	Esbo stad svenska bildningstjänster
<p>Sammandrag:</p> <p>Syftet med detta examensarbete är att utreda och belysa möjliga synergieffekter mellan småbarnspedagogiken och Esbo stads kulturutbud. Det är ett beställningsarbete av Esbo stad svenska bildningstjänster. Arbetet gjordes i projektform i samarbete med ett kommunalt daghem. Frågeställningarna för arbetet var: Vad kan det socialpedagogiska perspektivet erbjuda ett projekt som har som mål att visa på möjliga synergieffekter mellan småbarnspedagogiken och kulturutbudet? På vilket sätt kan småbarnspedagogiken och kultur samverka? Genom att granska förhållandet mellan barnet, småbarnspedagogiken och kulturen ur ett socialpedagogiskt perspektiv och med hjälp av Bronfenbrenners bioekologiska systemteori, ser man hur barnet kan påverka sin närmiljö och den omkringliggande kulturen. Den socialpedagogiska utgångspunkten för arbetet var empowerment, barns delaktighet och kreativitet. En produkt av detta arbete är en handbok riktad till pedagoger och professionella inom småbarnspedagogiken. Handboken klargör en modell för samarbete mellan småbarnspedagogiken och kulturaktörer. Kulturen är en viktig del av barnets identitet och genom kulturfostran utvecklar barnet förmåga att förstå, granska och bruka kultur. Enligt FN:s barnkonvention är det en mänsklig rättighet att kunna ta del av kultur i olika former. Inom kulturarbete med barn är det viktigt att lägga märke till perspektivet man arbetar utgående från, är det barnperspektiv eller vuxenperspektiv. Inom den småbarnspedagogiska verksamheten skall barnen erbjudas möjligheter att skapa konst, upptäcka saker inom konsten och vara delaktig i det.</p>	
Nyckelord:	Småbarnspedagogik, Daghem, Kultur, Barnkultur, Bronfenbrenner
Sidantal:	49
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	15.12.2017

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Social services
Identification number:	5912
Author:	Christina Elving-Andersén, Mercèdes Sjöholm
Title:	Once upon a time: Art and fun A project within the early childhood education with a social pedagogical approach
Supervisor (Arcada):	Carina Kiukas
Commissioned by:	Espoo Swedish educational services
<p>Abstract:</p> <p>The intention of this thesis work is to investigate and illustrate possible synergy effects between early childhood education and the cultural amenities in the city of Espoo. It is a commissioned work for Espoo Swedish educational services. The thesis was made as a project in collaboration with a public early childhood education place in Espoo. By assessing the relationship between the child, the early childhood education and culture through a social pedagogical perspective and by placing them in Bronfenbrenner's Ecological Systems Theory of Development, it is possible to see how children can influence their local environment and the surrounding culture. The questions presented in this thesis are: What can the social pedagogical perspective provide a project which aim is to point out possible synergy effects between early childhood education and the cultural amenities? In what way can early childhood education co-operate with culture?</p> <p>The social pedagogical starting point for this thesis was empowerment, participation and creativity. A product of this thesis is a manual for pedagogues and professionals in early childhood education. The handbook explains a model for collaboration between early childhood education and the cultural field. Culture is an important part of a child's identity. The child develops capability to understand, observe and practise culture through cultural education. According to the United Nations children's convention, taking part of culture in different forms is a human right. It is important to pay attention to the perspective of the cultural work when working with children, to be aware of the difference between a child's perspective and an adult's perspective. The children shall be provided opportunities to make art, to discover and to participate within the art.</p>	
Keywords:	Early childhood education, Culture, Children's culture, Bronfenbrenner
Number of pages:	49
Language:	Swedish
Date of acceptance:	15.12.2017

INNEHÅLL

1 Inledning	6
1.1 Avgränsning.....	7
1.2 Fokusering och arbetslivsrelevans	7
1.3 Syfte och frågeställningar.....	8
1.4 Arbetsfördelning	8
2 Bakgrund till projektet.....	9
2.1. Barnkultur	9
2.2 Barn och estetik.....	9
2.3 Berättelsens betydelse för barnet	11
2.4 Grunderna för planen för småbarnspedagogiken	11
2.5 Grunderna för planen för småbarnspedagogiken i Esbo	13
3 Tidigare forskning om barnkulturens betydelse	13
4 Teoretiska perspektiv	17
4.1 Socialpedagogik	18
4.1.1 Delaktighet och gemenskap.....	19
4.1.2 Empowerment	19
4.3 Kreativitet.....	19
4.4 Bronfenbrenners utvecklingsmodell	20
5 Metod.....	22
5.1 Projektbeskrivning	23
5.2 Polyas metod.....	23
5.2.1 Definitionsfasen	24
5.2.2 Planeringsfasen.....	25
5.2.3 Utförandefasen	26
5.2.4 Genomförande av projektet.....	27
5.2.5 Utvärderingsfasen	29
5.3 Etiska överväganden.....	29
6 Resultat	30
6.1 Produktutveckling	30
7 Diskussion	32
7.1 Metoddiskussion.....	32
7.2 Processdiskussion.....	33
7.3 Pedagogernas utvärdering av projektet	35

7.4 Arbetslivsrelevans	36
Källor	38
Bilagor	42
Bilaga 1. Informationsbrev till vårdnadshavarna	42
Bilaga 2. Responsblankett till pedagogerna	43
Bilaga 3. Projektet uppbyggnad	45
Bilaga 4. Projektdagbok	45
Figurer	
Figur 1. Bronfenbrenners utvecklingsmodell.....	22
Figur 2. SWOT-analys.....	26
Figur 3. Modell för utförandet av projekt.....	31

1 INLEDNING

I detta examensarbete vill vi belysa möjliga synergieffekter mellan fältet för svenska småbarnspedagogiken i Esbo och kulturutbudet i Esbo. Examensarbetet är ett projekt som utmynnar i en handbok. Esbo stad skall kunna använda sig av handboken inom småbarnspedagogiken på stadens daghem.

Valet av ämne för examensarbetet var inte svårt. Båda skribenterna har intresse för konst och kultur och har erfarenhet redan från tidig barndom av både konst- och musikverksamhet i grupp.

I arbetet nämns orden synergieffekt och pedagog. Med synergieffekt avser vi att uppnå ett gynnande samarbete genom vilket man arbetar mot samma mål. Ordet pedagog betyder undervisare eller lärare. En pedagog använder sig av pedagogik, som vill säga konsten att lära. (Nationalencyklopedin 2017) I arbetet syftar vi med pedagog på den personal som arbetar med småbarnspedagogiken.

Vår uppdragsgivare är Esbo stads svenska bildningstjänster, som velat finna synergieffekter mellan småbarnspedagogiken och kulturen som Esbo stad erbjuder. Esbo har ett brett utbud av olika kulturformer som erbjuds för alla åldrar. Kulturen är en viktig del av individens identitet vilket planen för kulturfostran nämner. Planen för kulturfostran skall ge barn möjligheter att delta och bekanta sig med konst och kultur. Kulturfostran utvecklar barnens förmåga att förstå, granska och bruka kultur. Den stöder också kulturidentiteten och kulturkompetensen samtidigt som den lär barnen att känna till kulturarv och förstå kulturens mångfald och ger stöd i att barnen skall vara kreativa. Från ett samhällsperspektiv sett, ger kulturen mycket nytta för t.ex. en kommun. Kulturen är en attraktionsfaktor och planen för kulturfostran ger chans för att visa det områdets kulturella särdrag, som är till nytta för lokala aktörer inom den branschen. Detta påverkar alla åldrar av invånarna, med att de finner sig tillrätta i sin boendemiljö. Kulturen ger också arbetsmöjligheter (Föreningen för kulturarvfostran r.f. 2015).

Det är genom det barnkulturella perspektivet som barnets eget perspektiv på kultur kommer fram. Barnkulturen är en viktig demokratisk rättighet för barnet eftersom det är genom den som barnet kan höras och synliggöras. (Lagerkvist 2012 s. 17).

Att få sin röst hörd och ha möjlighet att ta del av kultur i olika former är en mänsklig rättighet enligt FN:s barnkonvention (Lagerkvist 2012 s. 17).

Det är värt att nämna att det finns både kultur av barn och kultur för barn. Den vuxna som producerar kultur för barn utgår ifrån sin egen uppfattning om barnens värld. Vi ser barnfilmer, barnteater och barnmusik som barnkultur men det är bra att uppmärksamma att dessa till största del är producerade av vuxna och barnet endast blir en konsument av dessa produkter. Det konstprojekt som genomförts i detta examensarbete går under kategorin kultur av barn då det består av konst som barnen i daghemsgruppen själva skapat. (jfr. Lorentzon 2015 s. 32). Kultur kan också kategoriseras som med och bland barn, beroende på verksamhetsformen, barndans eller en teatergrupp som barn medverkar i, passar in i dessa kategorier. (Lorentzon 2015 s. 32–31). I det skriftliga arbetet hänvisar vi till oss som skribenterna och projektgruppen.

1.1 Avgränsning

Denna studie fokuserar sig på kulturens betydelse för barnet, barnet som aktör och på vilket sätt man kan skapa ett samarbete mellan kulturen och småbarnspedagogiken inom Esbo stad. Beställningen kom från Esbo stad och därför gjordes projektet på ett daghem i Esbo. Kulturen är ett brett område, vilket vi avgränsat efter de element vi kommer att använda, som är bildkonst och berättelse. Vi använde oss även av musik och lek för att skapa samhörighet i gruppen och för att sätta igång skapandeprocesser. Projektet riktade sig till barn i åldern 3–5 år, enligt barngrupperna på daghemmet.

1.2 Fokusering och arbetslivsrelevans

Vi valde projektet av Esbo stad som hade inriktning på kultur. Uppdragsgivaren Esbo stads svenska bildningstjänster önskade hitta synergier mellan småbarnspedagogiken och kulturutbudet för barn i staden.

I projektet har vi haft barnet i centrum för forskningen och utgående från Bronfenbrenners utvecklingsmodell hitta kopplingar mellan barn, småbarnspedagogiken och kulturutbudet i Esbo stad.

Vi ville också ha en socialpedagogisk infallsvinkel då daghemmet är en betydelsefull social arena för barnen i vilken barnen skall få erfarenheter av vardagslivet, ha möjlighet att skapa relationer till andra och ges redskap för att kunna bemästra det vardagliga livet. (jfr Madsen 2006 s. 203–306).

Med vårt arbete hoppas vi kunna motivera andra daghem att göra motsvarande projekt i barngrupper och då kunna använda sig av ett socialpedagogiskt arbetsgrepp så att barnen får vara producenter av kulturen.

1.3 Syfte och frågeställningar

Syfte är att förverkliga ett projekt som har som mål att visa möjliga synergieffekter mellan småbarnspedagogiken och kulturutbudet i Esbo. Projektet utförs i samarbete med ett kommunalt daghem och kulturavdelningen i Esbo.

Frågeställningar

- Vad kan det socialpedagogiska perspektivet erbjuda ett projekt som har som mål att visa på möjliga synergieffekter mellan småbarnspedagogiken och kulturutbudet?
- På vilket sätt kan småbarnspedagogiken och kultur samverka?

1.4 Arbetsfördelning

Mercèdes Sjöholm har ansvarat för att vara kontaktperson i samarbetet med Esbo stads svenska bildningstjänster. Christina Elving-Andersén har ansvarat för praktiska åtgärder som telefonsamtal till daghemmet och biblioteket, materialanskaffning, transporter och kontakten med konstnären. Båda skribenterna har haft ansvarat för projektets program i båda grupperna.

2 BAKGRUND TILL PROJEKTET

Vi är ständigt omgivna av kultur i olika former. Utan kultur finns inget samhälle och inget samhälle finns utan kultur. I detta arbete koncentrerar vi oss på barnkultur, den kultur som riktas till barn och kultur som produceras av barn. I det här kapitlet beskrivs relevanta begrepp som ingår i barnkulturen samt deras funktion.

2.1. Barnkultur

Barnkultur är kultur för barn men ofta är den producerad av vuxna. I det här sammanhanget handlar det om estetisk kultur så som bildkonst, musik, teater, dans och rörelse. Det är värt att nämna att det finns både kultur för barn och kultur av barn. Den vuxna som producerar kultur för barn utgår ifrån sin egen uppfattning om barnens värld då kulturen kommer från vuxna till barn. Ytterligare kan nämnas att de även finns kultur med och bland barn, det kan röra sig om en teater- eller dans-grupp för barn och dessa former spelar en annan roll för barnet eftersom barnet då är delaktigt i själva utformandet och skapandet av kulturen. Det är viktigt då man jobbar med kultur för och med barn att lägga märke till perspektivet man arbetar utgående från, är det barnperspektiv eller vuxenperspektiv. (Lorentzon 2015 s. 32).

2.2 Barn och estetik

Estetik handlar om läran om konsten och om det sköna. Inom skolvärlden används termen ofta i samband med de estetiska ämnena, så som bildkonst och musik som också kallas skapande. Kreativitet utmynnar i att skapa något nytt vilket gör det omöjligt att på förhand slå fast vad resultatet kommer att vara. För barnet är kreativitet och skapande något som också hittas i leken. Det estetiska skapandet kan jämföras med barnets lek och lärande. (Pramling Samuelsson et al. 2008 s. 12, 22).

Fröbel menade att barn till sin natur är nyfikna och intresserade av livet omkring dem, de har en verksamhetsdrift som får dem att vilja utforska och lära känna sin omvärld. Barnet kan via olika aktiviteter och framför allt genom leken skapa kontakt med andra barn. Även barnets behov av att uttrycka sig estetiskt framkommer i barnets lek. Barn

sjunger spontant och rör sig till musik de hör och själva skapar, de skapar bilder och konst samt konstruerar egna leksaker. De hittar på egna berättelser, skämt samt rim och ramsor. En viktig poäng att lyfta fram då man talar om barns estetiska uttryck är barnets egna spontana verksamhet och lust att ägna sig åt det. (Pramling Samuelsson et al. 2008 s. 22–23).

Samspel barn emellan är en förutsättning för den gemensamma leken men förekommer också, om än på ett annat sätt, i skapande verksamhet. Barnen skapar tillsammans och har ett sätt att kommunicera och inspirera varandra som skiljer sig från sättet på vilket pedagogen gör det. Pedagogen deltar inte heller i barnens viktiga metasamtal som förs kring skapandet. (Pramling Samuelsson et al. 2008 s. 23).

Den estetiska upplevelsen baserar sig på den omedelbara sinnesupplevelsen. Genom bildkonst inom småbarnspedagogiken bekantar barnet sig med konst som verksamhetsform men det ger även barnet möjlighet att använda sina sinnen och träna sin perception. Ett särdrag för en estetisk hållning är att försöka se ett objekt med "nya ögon" som om man ser det för första gången. Detta är något som kräver stark närvaro och en känsla av förundran. För pedagogen blir det viktigt att stanna upp och hjälpa barnen att kunna fokusera på sådana upplevelser och stunder. (Rusanen 2009 s. 48).

Inom bildkonsten växer barnets känsla för/upplevelse av estetik också genom de olika material som finns att tillgå och barnet får prova på att ge uttryck för tankar och känslor på ett konkret sätt genom olika tekniker och materialval. Pedagogens ansvar är att se till att det finns tillräckligt mycket tid för barnets skapande. Det behövs tid för barnet att komma igång med tankeprocessen och barnet behöver också stöd för sitt intresse och inspiration. Under inspirationsfasen använder barnet sig av sina inre bilder samt dess tankar och känslor. Dessa inre bilder kommer i regel från barnets verklighet, från observationer barnet gjort i sin vardag. Barnet får i bildkonsten möjlighet att konkretisera sina fantasier och sin inre värld. (Rusanen 2009 s. 48). Målet med bildundervisning är att skapa konst, lära sig att uppskatta den och få en större förståelse för den. Barnen lär sig också använda fantasin som förståelsemetod av konst. (Alerby & Elíðóttir 2006 s. 143).

2.3 Berättelsens betydelse för barnet

Att berätta berättelser väcker intresse och samband i kulturgemenskapen. Berättelser i allmänhet har ofta en individuell och en social betydelse. Det muntliga berättande åstadkommer egna visioner för åhöraren samtidigt som de stimulerar åhörarens koncentration och lyssnande (Aaltonen 2011 s.7).

Berättelser befrämjar tankeförmågan och personlighetens utveckling. Att berätta och lyssna till berättelser stöder språkutvecklingen samt läs- och skrivförmågan. Genom berättelse kan barnet komma i kontakt med och få intresse för ordkonst och skönlitteratur. För barn som kan ha besvärligt att formulera sig i skrift, kan det vara till underlättning att uttala sig om t.ex. sina tankar i berättelseform (Aaltonen 2011 s.7–8). En berättelse undervisar och underhåller lyssnaren. Som berättare vill man väcka olika saker hos lyssnaren såsom nyfikenhet, njutning eller spänning. (Aaltonen 2011 s.22)

Granberg berättar att den intellektuella utvecklingen främjas för barn som hör sagor och berättelser. Barn som från tidig ålder haft vanan att lyssna på berättelser och sagor, har bevisat positiv utveckling inom att använda föreställningsförmåga och fantasi.

Att göra barnen bekanta och vana vid att höra på berättelser och själv medverka i skapandet av berättelser, väcker nyfikenhet hos barnen för skriftspråket.

I den småbarnspedagogiska verksamheten, blir sagan till en gemensam upplevelse, där barnen får samma erfarenhet, vilket i sig stärker barnens välmående och samhörighet.

(Granberg 2000 s.41–42) Bruno Bettelheim diskuterar sagans påverkan på den psykiska utvecklingen, där han menar att berättelser har en betydande funktion för jagutvecklingen.

(Granberg 2000 s.44)

2.4 Grunderna för planen för småbarnspedagogiken

I grunderna för planen av småbarnspedagogiken poängteras hur viktig bildkonst och berättelse är inom småbarnspedagogiken och hur det påverkar lärandet och utvecklingen. Eftersom småbarnspedagogik verksamheten blir en stor del av vardagen för barnen.

Planen för småbanspedagogiken diskuterar betydelsen av sagor och hur det gynnar barnets utveckling. Det verbala arbetsminnet utökas när barnet använder sig av sång och berättelser. Barnets ordförråd utökas också med användning av ord i olika former och med pedagogernas initiativ att skapa intresse för barnet inom ord och ordens användning på olika sätt. Kommunikation stärks då barnets ordförråd blir bredare och samtidigt växer barnets intresse för språket. Enligt planen för småbarnspedagogiken uppmanas barn att på ett mångsidigt sätt bli mer bekanta med litteratur som är anpassad för deras ålder. Genom att berätta berättelser för barnen och att uppmuntra dem till att göra egna sagor, utökas den språkliga medvetenheten för barnet. (Utbildningsstyrelsen 2016 s.41–42).

Planen för småbarnspedagogiken lyfter upp hur betydelsefull kulturen är för barnen och hur stor del det har av barnets identitet. Inom den småbarnspedagogiska verksamheten skall det finnas tillfällen att uppleva konst och kultur på varierande sätt. Barnen skall få möjligheter att skapa konst, upptäcka saker inom konsten och vara delaktig i det. (Utbildningsstyrelsen 2016 s.42) Planen lyfter upp olika sätt hur barnet skall komma i kontakt med bildkonst och få prova på olika material. Meningen med det är att barnet skall ha möjlighet till att få skapa och experimentera och samtidigt lära sig tekniker inom bildkonsten. (Utbildningsstyrelsen 2016 s.43)

Den nya grunden för planen för småbarnspedagogiken tar även fasta på leken och barns rätt till lek i en inspirerande lärmiljö som främjar kreativiteten och fantasin. Leken skall ges stort utrymme inom småbarnspedagogiken. De fysiska utrymmena, lärmiljön, skall locka barnen till lek. I mån av möjlighet skall barnen också själva kunna påverka lärmiljön. (Utbildningsstyrelsen 2016 s.29, 31–32)

Genom leken kan barnet bearbeta sina erfarenheter och öva sig på samspel med andra som deltar i leken. Även känslomässiga, språkliga samt motoriska färdigheter tränas genom leken. (Pramling Samelsson & Sheridan 2006 s.83)

I all form av verksamhet inom småbarnspedagogiken har pedagogerna en viktig uppgift i pedagogisk dokumentation. Dokumentationen kan omfatta fotografier, målningar och texter. Dessa är viktiga för att kunna utvärdera det egna arbetet och den småbarnspedagogiska verksamheten så att den kan utgå från barnets behov och intressen.

(Utbildningsstyrelsen 2016 s. 37) Detta är värt att nämna även i det här sammanhanget då även projektverksamhet kräver dokumentation av olika slag.

2.5 Grunderna för planen för småbarnspedagogiken i Esbo

I Esbos grunder för planen för småbarnspedagogiken tas kulturens betydelse för barnet upp. Det konstateras att kulturen stärker barnets identitet och att man bör ge barnet möjligheter att uppleva samt skapa konst och kultur själv.

Esbo stad poängterar i sin plan för småbarnspedagogiken att synen på lärande utgår från barnet som aktiv aktör, att barnet lär sig och utvecklas genom socialt samspel med andra samt genom olika former av aktivitet, bland annat genom skapande verksamhet. Man vill också stärka barnets tro på sina egna förmågor och resurser genom att skapa en trygg miljö med uppmuntrande handledning då det ökar barnets motivation och vilja att lära sig. (Svenska bildningstjänster, Resultatenheten 2017 s. 15–16)

3 TIDIGARE FORSKNING OM BARNKULTURENS BETYDELSE

Av tidigare forskning framgår starkt hur mycket kultur påverkar barnet och är gynnande för utvecklingen. I detta arbete har skribenterna fokuserat på att använda sig av forskning där sambandet mellan barn och bildkonst samt påverkan av berättelse för barn tydligt kommer fram. Även musikens betydelse för barn och det aktiva musicerandet tillsammans med barn belyses i en artikel. De valda artiklarna var de mest relevanta för de avgiftsfria granskade artiklarna.

I artikelsökningen har vi använt oss av databaser som: SAGE Journals, Academic Search Elite (EBSCO) och Science Direct. Som sökord för våra artiklar har vi använt oss av: child, children*, infant, early childhood, culture, daycare, art, music, theatre, drama, creativity, activity storytelling och stimuli.

De valda artiklarnas ursprung är från Norge, Storbritannien, Turkiet och Australien.

En forskning gjord i Turkiet handlar om hur bildkonstaktiviteter inom småbarnspedagogiken ger möjlighet till barnet att få uttrycka sig själv.

Till barnens grundbehov tillhör möjligheten att få uttrycka sig själv. Barn får kunskap om miljön runtomkring och behov att uttrycka sina känslor. Att använda bildkonst som ett verktyg för barn att uttrycka sina tankar och känslor, har varit betydligt effektivare för barnen än att de behöver uttrycka sig i ord. (Kocer 2012 s.189). Att utbilda inom konsten har uppdelats i två sätt; att undervisa genom konst, där undervisningssättet blir mer dominerande. Det andra är att undervisa för konstens skull. Dessa två undervisningssätt har skilts på eftersom man ansett de olika undervisningssätten vara anpassade för olika åldrar. I denna undersökning är konstaktiviteterna visuella.

I forskningen använde man sig av en kvalitativ metod. I forskningsgruppen intervjuades 10 stycken barntädgårdslärare med varierande lång erfarenhet, 5–27 år, inom småbarnspedagogiken. Hälften av barntädgårdslärarna jobbade inom daghem, medan andra halvan jobbade i grundskolan. Alla jobbade inom Ministry of National Education in Antalya. (Kocer 2012 s. 189)

Upptäckter i resultaten var att nästan alla lärare såg utveckling inom barnens handmotorik som mål i att använd mer av konsten inom undervisningen. Det påvisas att man kan se möjlighet i utveckling inom barnens handmotorik och koordineringskopplingar mellan öga-hand. Andra resultat som barntädgårdslärarna reagerade över var barnens utveckling inom fantasin och kreativitet. Exempel var att lärarna bara kunde ge material och uppgiften att det skulle göras en kanin, så kunde barnen göra sin egen version av kaninens utseende och inte följande en modell. Samtidigt som det hade en inverkan på handmotoriken så främjade det kreativiteten och fantasin hos barnen. (Kocer 2012 s. 189–191).

Målet i att se barnen få uttrycka sig själv kom fram på olika sätt inom konstaktiviteterna. Lärarna ansåg att det var under den tiden som barnen gjorde sina konstverk, när konstverken presenterades och då lärarna ställde frågor gällande konstverken där barnet kunde berätta om det med fantasi och kreativitet om konstverket. (Kocer 2012 s. 192–194).

I Australien har effekten av att använda sig av musikaktiviteter undersökts. Forskningen gällde barn som var mellan 2–3 år gamla där barnens föräldrar använde sig av olika musikaktiviteter med barnen. Med denna forskning ville man se om det skedde skillnader i barnets utveckling angående sociala, emotionella och kognitiva hos barnet. (Williams m.fl., 2015 s.113–115)

Man gjorde tester på barnen efter två år, då var barnen 4–5 år gamla. Man såg skillnader i barnets utveckling i användning av språket och skillnader i de sociala talangerna. Man såg musiken som en fungerande form att skapa en gemensam stund i familjen vilket stärkte självkänslan hos barnen. Andra utvecklingar som sågs vara betydelsefulla, var en utveckling i barnets språk-, räkne- och sociala färdigheter. (Williams m.fl., 2015 s. 117–122).

En forskning gjord i Storbritannien har undersökt nyttan av att inom småbarnspedagogiken kombinera musik med lärande, huruvida det har en inverkan på bl.a. barnets språkliga samt matematiska utveckling, kreativitet, koncentration och sociala färdigheter. Utvecklingen inom hjärnforskning har gjort att vi har en bättre förståelse för hur aktivt deltagande i musiken inverkar på människans andra utvecklingsområden, människan utvecklas bl.a. socialt, motoriskt och språkligt tack vare aktivt musicerande. Musiken sägs ha en inverkan på barns förmåga att lyssna och för barn med inlärningssvårigheter har det visat sig vara ett effektivt sätt att stärka deras lärande. Forskningen visar att det finns ett förhållande mellan hur vi processar musik och språk, de använder liknande processer i hjärnan. (Hallam 2010 s. 268-273).

Forskning har påvisat korrelation mellan musicerande och kreativitet hos barn i de lägsta skolklasserna. Det har visat sig att styrd musikträning kan sänka kreativiteten hos barn

medan barns musikundervisning som baserat sig på kreativa aktiviteter och lösningar har visat sig stärka barnen i deras kreativitet. Även barnens sociala färdigheter utvecklas i takt med musicerande. Barn som deltar i musikaktiviteter verkade enl. en forskning gjord i USA tala mer med lärare och föräldrar än barn som inte ägnade sig åt musikaktiviteter. Det visade sig även att föräldrar till barn som ägnade sig åt musikaktivitet kommunicerade mera med musicerande barns föräldrar. Kunskaper i språk och läsning minskade inte fast vissa av de lektionerna byttes ut mot musiklektioner i en skola i Schweiz. (Hallam 2010 s.277 - 278)

Barns deltagande i musikaktivitet har också visats sig kunna höja barns självförtroende genom ökad inlärningsförmåga. Det har även visat sig att musicerande i tonåren kan ha en positiv inverkan på individens självbild. (Hallam 2010 s. 278,280)

Musikaktivitet har en inverkan på barns och ungas fysiska utveckling. Fysisk träning verkar gå lättare i takt till musik. Rytmsinnet ökar förmågan att kasta, ta i och hoppa. Sjungandet kan öka immunförsvaret då immunglobinet verkar öka då man sjunger. Speciellt körsångare verkar må bättre än medeltalet. (Hallam 2010 s. 281)

I Norge har sambandet mellan lek och bildkonst granskats. En forskning från 2008 koncentrerar sig på semiotiken i 5–6 åriga barns teckningar. Det visade sig att en viktig sak som hände då barnen ritade, var att de talade med varandra om det de tänkte rita och vad det blev. Under två månader följdes två grupper med barn i åldern 5–6 år. Det fanns 24 respektive 13 barn i grupperna. Barnen ritade på lärarens begäran, vad de hade talat om, t.ex. norsk folklöre. Holm Hopperstad (2008) närvarade vid 17 ritssessioner under vilka sammanlagt 63 teckningar producerades. Barnen planerade och diskuterade vad de tänkt rita och tidvis var de oense om hur något skulle tecknas. Holm Hopperstad märkte också att barnen tolkade rätt olika varandras teckningar. Detta ledde ofta till roliga situationer och skratt i barngrupperna. Vid feltolkningar hittade gruppen på namn åt teckningarna och fantiserade om vad det kunde vara. I barnens teckningar skapas en hel värld, en dynamisk teckning i vilken man kan följa tidens gång i kronologisk ordning. Medan barnen tecknade kunde de föra olika ljud som passade ihop med händelseförloppet i teckningarna och göra olika rörelser. Barnen tog i vissa fall modell av varandras teckningar och kunde suddas ut sina egna verk för att tillämpa en metod som någon annan

använt. Barnen hjälptes även åt då de märkte att någon inte lyckades med sina teckningar. (Holm Hopperstad 2008 s.77-89).

Det verkade finnas vissa skillnader i flickornas och pojkarnas sätt att jobba i grupp med sina teckningar. Pojkarna verkade bilda små grupper i vilka de interagerade och lätt började leka med sina tecknade bilar etc. medan flickorna lättare gick in i sitt enskilda arbete och kunde koncentrera sig på att slutföra sitt arbete. Då barnen började leka med teckningarna fick bilderna ofta en ny tolkning och leken tog en annan vändning, historierna ändrades an efter. (Holm Hopperstad 2008 s.91-92)

Då fler barn tecknade samma sak lärde sig barnen att något kan återges på flera olika sätt och att samma sak kan betyda olika saker för olika människor, för ett barn betyder ordet bil en racerbil och för ett annat barn betyder det den finaste bilen man kan tänka sig, stor och med öppet tak. (Holm Hopperstad 2008 s.93)

Holm Hopperstad anser att lek och bildkonst i större utsträckning kunde användas i undervisningen med de yngsta eleverna men betonar att de vuxna inte får eller kan ta en styrande roll i processen utan endast kan skapa förutsättningarna för att leken inleds. Leken i sig kommer spontant i barnens värld. (Holm Hopperstad 2008 s. 94)

4 TEORETISKA PERSPEKTIV

Då detta projekt görs ur en socialpedagogisk infallsvinkel är det skäl att fördjupa den socialpedagogiska teorin som styr handlings- och förhållningssättet genom hela projektets gång. Vi har även valt att använda oss av Urie Bronfenbrenners ekologiska systemteori för att lättare visualisera och belysa barnet i samhället och barnet i förhållande till de omgivande systemen. Vi vill med hjälp av Bronfenbrenners ekologiska systemteori förstå hur barnet påverkas och interagerar med de närliggande miljöerna.

4.1 Socialpedagogik

Då man granskar lärande och utveckling av den egna identiteten ur ett socialpedagogiskt perspektiv anser man att dessa alltid sker i samverkan med andra människor. Vi bildas och omformas i mötet med andra människor och skapar också vår världsbild efter den kultur vi är omgivna av. Man kan säga att ingen mänsklig utveckling ens vore möjlig utan samspelet och interaktionen med andra. Våra gärningar får betydelse för oss då de kan tolkas som reaktioner på andras gärningar, de är med andra ord responsiva. Socialkonstruktivismen gör att vi ändrar och omformar våra värderingar och uppfattning om både oss själva och om vår omgivning i takt med samhället. (Cederlund & Berglund 2014 s. 35–36) (Madsen 2006 s. 228).

Det socialpedagogiska arbetet sker till största del i alldeles vardagliga situationer tillsammans med brukaren. Det är en pedagogisk utmaning för den professionella att använda sig av dessa vardagssituationer som plats för det socialpedagogiska arbetet men är för brukaren det mest fördelaktiga. Det kan handla om t.ex. hemmet hos en familj, köket på en ungdomsgård eller som vuxennärvaro i skolan under rasterna (Cederlund & Berglund 2014 s. 38,55,163).

Med ett socialpedagogiskt förhållningssätt ämnar man hjälpa brukaren att hitta sina egna styrkor och resurser samt belysa brukarens framgångar snarare än fokusera på det negativa. Det innebär alltså att vända på en situation, att fundera på vad individen kan utveckla för att i samma takt kunna lämna ett negativt beteende. Med barn i daghemsåldern kan det handla om att träna empati då det förekommer våldsamt beteende. (Cederlund & Berglund 2014 s. 55).

Småbarnspedagogiken erbjuder den socialpedagogiska verksamheten ett brett verksamhetsfält i vilket den professionella har möjlighet att både förverkliga socialisation och inklusion av samtliga barn samt stöda barn och familjer i utsatta livssituationer. (Kurki 2001 s.130)

4.1.1 Delaktighet och gemenskap

Människan mår bra av att känna sig behövd och bekräftad och genom att ingå i sammanhang med andra människor. Det känns meningsfullt att vara delaktig i en gemenskap av andra med gemensamma mål och liknande värderingar, det stärker "vi-andan" i gruppen. (Cederlund & Berglund 2014 s. 164). Inom daghems- och skolvärlden kan det krävas en stödperson för att hjälpa barn i behov av särskilt stöd att komma in i en gemenskap med andra barn, barnet måste lära sig de sociala koderna och reglerna gruppen har för att veta hur hen skall agera tillsammans med de övriga i gruppen. (Madsen 2006 s. 197). Strävan efter att stärka barnets delaktighet och upplevelse av gemenskap i sin grupp samt stöda barnet att göra egna val, är centralt inom socialpedagogiskt arbete med barn (Kurki 2001 s. 133).

4.1.2 Empowerment

Det engelska begreppet empowerment motsvarar ordet egenmakt på svenska.

Empowerment ses som en viktig utgångspunkt för att stärka individen. Syftet är att individen skall känna att hen kan ta större ansvar för att kontrollera sitt liv och känna makt över sin situation (Tjersland 2011 s.112).

Askheim och Starrin (2007 s. 81–83) nämner att människan är kapabel om individen får rätt förutsättningar. Att en människa är kapabel gör att den blir sin egen aktör i processen. Samtidigt är det viktigt att se individens lika värde och rättigheter. För att stärka aktörskapet är det bra att fokusera på individens styrkor. Istället för att begränsa, ge möjligheter. Samtidigt ger man individen chans att ta ansvar och vara aktör och själva skapa saker.

4.3 Kreativitet

Kreativitet och delaktighet främjas hos barn där de får lära sig genom olika aktiverande arbetssätt. Barn behöver uppmuntran till kreativt skapande. (Utbildningsstyrelsen 2016 s. 38) Kreativitet är en aktivitet för nyskapande och återskapande från minnet. Enligt Vygotskij skiljer man på två olika handlingar som människan utför, där den första är

återskapande, vilket är sammankopplat med minnet. Det definierar att människan reproducerar tidigare handlingsmönster eller återuppväcker intryck från tidigare. Man kan återskapa ett minne som man varit med om och ha en inre bild klar över hur något ha ett ut då. Den verksamheten skapar inte något helt nytt, utan istället blir det en repetition av något förflutet (Vygotskij 1995 s.11).

Aktivitet som inte leder till producering av tidigare erfarenheter och upplevelser, utan istället skapar nya handlingar, kallas för det kreativa. Hjärnan skapar inte bara sådant som redan finns från tidigare händelser och minnet. Det är ett organ som sammanställer och producerar nya situationer och handlingssätt ur tidigare upplevelser. Det är den kreativa aktiviteten som får människan att bli framtidsinriktad, som samtidigt kan ändra sin nutid och skapa sin framtid. Om människan bara var kapabel att återskapa från sina tidigare händelser, skulle individen vara inriktad på det förgångna och kunna lämna sig till framtiden an efter som människan återskapade sitt förgångna. Vygotskij (1995) menar att den kreativa aktiviteten, som grundar sig på hjärnas förmåga att koppla samman kallas inom psykologin för föreställning eller fantasi. (Vygotskij 1995 s.13-14)

4.4 Bronfenbrenners utvecklingsmodell

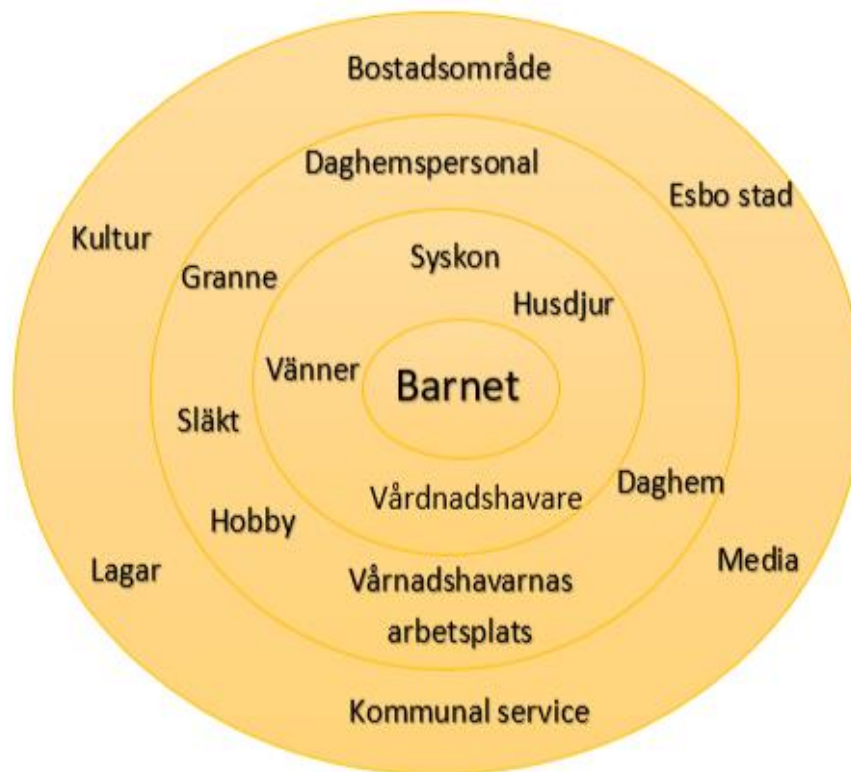
Bronfenbrenners bioekologiska utvecklingsmodell handlar om samspel mellan individen, miljön och kulturen. Modellen fokuserar på interaktionen mellan dess olika delar, de olika systemen. Bronfenbrenners systemteori utgår ifrån att individen är i kontakt med olika ekologiska miljöer hen rör sig i och blir berörd av.

Utvecklingsmodellen är indelad i fyra olika system. Mikrosystemet handlar om individen och de som står människan närmast. Det kan vara frågan om två eller flera personer som man anser stå en närmast. Det handlar om den inverkan de personerna har på den enskilda individens utveckling. Följande system är mesosystemet, vilket innehåller anknytningen mellan två eller flera mikrosystem, t.ex. förbindelsen mellan hem, daghem och förskola. Exosystemet innefattar kontakten mellan två eller flera miljöer som individen själv är deltagande i, men behöver inte vara alla. Dessa miljöer kan innebära kärnfamiljen,

hobbyn och föräldrars arbetsplats. Samarbete och dialoger inom någon av dessa miljöer kan ge nya uppfattningar och tankesätt, vilket i sig kan få betydelse och påverka på mikrosystemet. Det sista systemet i Bronfenbrenners systemteori är makrosystemet. Inom makrosystemet kommer samhällskulturen och andra kulturformer fram som individen tillhör, som t.ex. kan vara föreningar, församlingar och politiskt parti. De olika delarna av makrosystemet kommer alltid att påverka de övriga systemen då förändringar i kulturen och lagstiftningen påverkar samhället individen befinner sig i.

Denna utvecklingsmodell kan man tyda som en generell ram för att uppfatta utvecklingen utifrån sett. Modellen går dock inte in på styrande beskrivningar eller relationer som kunde ha en betydande skillnad på individens utveckling (Tjersland 2011 s.91–92).

Skribenterna har gjort en version av Bronfenbrenners utvecklingsmodell. I denna utvecklingsmodell har skribenterna anpassat modellen enligt hur den kunde se ut för de barn som deltog i projektet. Modellen har fyra dimensioner, micro-, meso-, exo- och makrosystemet. Modellen utgår ifrån barnet, som är i microsystemet. Den följande miljön är barnets närmiljö. Till den miljön tillhör de som står nära till barnet, vilka kunde vara vårdnadshavare, syskon, vänner och husdjur. Den följande miljön exosystemet, kopplar sig till de som finns i barnets vardag men dock inte hör till den närmaste närmiljön hos barnet. Till exosystemet finns daghemspersonal, daghem, släkt grannar och hobbyer. I det sista miljön, makrosystemet finns de aktörer som påverkar barnet indirekt. I makrosystemet är aktörerna t.ex. Esbo stad, kulturen, vårdnadshavarnas arbetsplats, bostadsområdet, media och kommunal service.

Figur 1. Bronfenbrenners utvecklingsmodell

5 METOD

Projekt är något som är målinriktat, har en viss tidsram inom sin process, är försett med begränsade resurser och är ofta uppbyggt kring en organisation. För att projekt skall lyckas behöver man planera, förverkliga, övervaka, följa med och bedöma noggrant. Viktiga grundpelare för ett lyckat projekt är att ha en jämn arbetsfördelning då man arbetar i par eller i grupp och ett realistiskt tidsschema (Eklund 2011 s.18–19) (Vilka 2003 s. 48).

Inom projekt finns det oftast en projektledare som har hand om att motivera sin medarbetare, som ser till att allting blir inlämnat och gjort i tid. Rollen som projektledare är viktig för projektets framgång. Som ledare behöver man ge klara direktiv inom projektet, kunna motivera varandra, styra och stödja. Vid konfliktsituationer behöver projektledaren se till att konflikter utreds och inte skapar svårigheter för utförande av projektet (Holmberg & Nässén 1998 s.47, 50).

5.1 Projektbeskrivning

Vår idé var att samarbeta med ett daghem och låta barnen vara producenter för konsten och avsluta arbetet med en konstutställning. Barngruppen vi riktade in arbetet på var 3–4 åringar och 4–5 åringar. När vi hade fått information om vilket daghemmet vi kunde utföra projektet på, kunde den praktiska delen av arbetet börja.

För att inleda samarbetet mellan småbarnspedagogiken och kulturfältet, skulle vi träffa en konstnär som gjorde ett besök på daghemmet och presenterade sin konst. Tanken med att barnen skulle få träffa konstnären var att detta möte skulle fungera som inspirationskälla för barnen, för att de i följande skede av projektet skulle kunna använda sig av idéer de fått av konsten, då vi ämnade göra en berättelse tillsammans med barnen. Som handledare skulle vi vara närvarande och handledande men inte styrande i berättelseprocessen.

Vi frågade konstnären om det var möjligt att ta bilder av konstverken som presenterades och ha bilderna som material för att barnen skulle bli inspirerade av dem då de gör den egna berättelsen i gruppen.

Sedan skulle vi som handledare skriva ner sagan och renskriva den. I följande del av projektet var syftet att koppla berättelsen till bildkonst. Barnen skulle då måla berättelsen i olika bilder som till slut kunde bilda en helhet.

Som avslutning på detta projekt hoppades vi på att få ha en utställning i ett offentligt utrymme i Esbo (t.ex. bibliotek), som skulle få fungera som konstutställning för barnens konstverk. Utställningen skulle vara öppen för allmänheten.

5.2 Polyas metod

Projektgruppen har valt att använda sig av Polyas metod, som är en allmän metod för projekthantering med en bas på fyra indelningar. Denna metod grundar sig på Polyas problemlösningsmetod.

De fyra stegen i metoden består av att man först behöver förstå vad problemet är och få svar på sina frågor om *vad som är problemet*. Efter att man sett problematiken kan man i följande steg diskutera om att skapa en plan och struktur för projektet. Man behöver skapa sig en uppfattning om helheten och inom teamet göra en fördelning på ansvar över projektet. I den andra delen diskuterar man *hur man skall lösa* det och komma fram till en bra lösning. I det näst sista steget om *att utföra planen*, gäller det att ha gjort en grundlig plan så det inte skapar svårigheter då den skall genomföras. Sista delen i Polyas metod är *utvärdering av resultat*. Det gäller att kritiskt utvärdera sitt genomförande och se de positiva och negativa sakerna och dokumentera det. Genom att reflektera över brister och saker som fungerade i projektet, lär man sig av det och kan göra det bättre en följande gång. (Eklund 2011 s.98-100)

5.2.1 Definitionsfasen

Det är viktigt att i projektets begynnelse göra en analys av problemet som kunden har samt reda ut vilka krav som ställs på produkten. I definitionsfasen kommer projektgruppens medlemmar överens om vilka uppgifter de skall ansvara för. Det är i definitionsfasen som projektgruppen beslutar sig för hurdan projektmall den vill använda sig av. Definitionsfasen ger svar på frågan VAD projektet handlar om. (Eklund 2011 s. 119-121).

I definitionsfasen för detta projekt har projektgruppen, med andra ord skribenterna, fått ta del av uppdragsgivarens beställning av examensarbeten inom småbarnspedagogiken. Projektgruppen valde temat kultur och småbarnspedagogik och efter en träff med uppdragsgivaren i december 2016 kunde projektgruppen börja planera arbetet som större helhet. Svaret på frågan "VAD" är ett kulturarbete som har i uppgift att förena småbarnspedagogiken och daghemmet med kulturarenan i den egna hemstaden. Målet med projektet är att förverkliga ett kreativt och skapande projekt i vilket barnen skulle vara de aktiva samt bidra till att motsvarande projekt kunde göras i framtiden även utan projektgruppens deltagande. Skribenterna har haft lika mycket ansvar i fördelning av skrivandet.

5.2.2 Planeringsfasen

I planeringsfasen arbetade projektgruppen med frågan HUR gå till väga. Planen blev i denna fas mer detaljerad. Projektgruppen blir tvungen att fundera över vilka utmaningar det kan finnas med projektet och eventuella samband utmaningarna emellan. Av planen som görs i denna fas framgår tidtabellen för alla medlemmars uppgifter och för projektet som helhet, Projektgruppen utredde under planeringsfasen hur de ska göra och vad de behöver för att kunna genomföra projektet. (Eklund 2011 s. 120, 122).

Den planerade tidsramen för projektet var att bli godkända i idéfasen inom december månad (2016). Skriva på planfasen i december-januari. Presentera arbetet i planfas 30.1.2017 och bli godkända. Därefter lämna in forskningslov till Bildningsstyrelsen och bli a. Projektet inleds i mars och kommer. Eftersom projektet var en stor process, gav vi skrivande tid till hösten.

Varje projekt innefattar såväl styrkor som svagheter. Genom att göra en analys av dessa redan i planeringsfasen kan man synliggöra dem för projektgruppen vilket ger gruppen bättre insikt i vilka utmaningar projektet kan medföra. En modell för en sådan analys är SWOT-analysen. SWOT-analysen synliggör projektets styrkor (Strengths), svagheter (Weaknesses), möjligheter (Opportunities) och hot (Threats). (Vuorinen 2014 s. 88–89). För det här projektet gjorde projektgruppen en SWOT-analys som synliggjorde styrkorna enligt följande: Skribenternas egna intresse för ämnet småbarnspedagogik och kultur, barn som målgrupp kändes motiverande och skribenterna hade en tillräcklig teoretisk förkunskap om ämnet. Svagheter ansåg skribenterna kunna vara den utmaning det innebär att som utomstående komma in i barngruppen och på kort tid vinna barnens förtroende. Projektgruppen såg som möjligheter att den utarbetade modellen skulle väcka intresse bland daghemmen efter utförandet av projektet. Hot för projektet såg skribenterna att kunde ligga i utrymmena eftersom de var från tidigare obekanta för projektgruppen.

<p>Styrkor</p> <p>Starkt eget intresse för ämnet.</p> <p>Trivs med målgruppen.</p> <p>Teoretisk förkunskap.</p>	<p>Svagheter</p> <p>Ledarskap/auktoritet i gruppen.</p>
<p>Möjligheter</p> <p>Daghemmets ev. intresse av modellen i fortsättningen.</p>	<p>Hot</p> <p>Daghems- samt utställningsutrymmena är obekanta för oss</p>

Figur 2. SWOT-analys

5.2.3 Utförandefasen

Efter att ha specificerat VAD projektet handlade om och planerat HUR det skall genomföras kom den praktiska delen som kallas utförandefasen. Projektgruppen arbetade med att komma fram med en lösning på kundens problem. Med en noggrann plan gjord i planeringsfasen är utförandet av uppdraget mycket enklare. (Eklund 2011 s. 120, 122).

Då vi hade fått forskningslov för att utföra arbetet tillsammans med barngrupper på det utvalda daghemmet, kontaktade projektgruppen daghemmet och slog fast tidpunkten för besöken samt antal träffar på daghemmet. Vi kom sedan överens om materialanskaffning och -användning samt andra praktiska frågor som kan uppstå både från daghemmets sida och vår egen. Vi kom också överens om användning av utrymmen på daghemmet. Konstutställningen som projektet skulle utmytna i måste också ordnas praktiskt, även nedmonteringen av utställningen. Dessa arrangemang kom vi i projektgruppen överens om på förhand med daghemmet.

Under utförandefasen dokumenterade vi arbetet med hjälp av bilder och anteckningar. Vi ville också höra daghemmets och föräldrarnas åsikt i frågan om att signera konstverken

synligt och hur vi vid utställning av arbetena skulle nämna upphovsmännen, alltså barnen. Vi ville veta om barnens namn får stå skrivet bredvid konstverken.

5.2.4 Genomförande av projektet

Projektet förverkligades under fem tillfällen med daghemsgrupperna. Vi arbetade med två barngrupper; 3–4 åringar och 4-5 åringar.

Vi började alltid arbetet med den yngre gruppen, fortsatte sedan med den äldre gruppen, enligt önskan av pedagogerna.

Tiderna för träffarna var samma varje gång. Projektet började alltid kl. 9.00 med den yngre gruppen. Följande grupp började sedan kl.10.15 och pågick till kl.11.15. Vi hade beräknat att utföra träffarna 1h/grupp. Träffarna pågick under veckorna 11–13.

Träffarna var utplacerade enligt 2 träffar/vecka, förutom den sista veckan som blev en träff.

Under vår vistelse på daghemmet lekte vi och sjöng med barnen. Vi hade användning av våra egna erfarenheter av arbete inom småbarnspedagogiken. Syftet med lekarna och sånglekarna vi valt var att fungera som uppvärmning inför det kreativa arbetet, vara gemenskapsbyggande samt fånga upp teman som barnen tog upp. Vi ville också skapa en rutin eller ett mönster för barnen genom att börja och avsluta med samma lekar vid träffarna. Barnen fick även önska sånger under några av samlingarna.

Vi blev kontaktade av en representant för Esbo stads svenska bildningstjänster som föreslog samarbete med en ung konstnär vid namn Tony Pyykkö. Hans konstverk bestod av akvarell- och akrylmålningar samt av metallgrafik med motiv av djur, natur och olika fordon, bland annat tåg, flygplan och skepp. Pyykkö deltog i den andra träffen på daghemmet och presenterade sina konstverk för barnen enligt ett upplägg han själv hade planerat.

Efter utförandet av projektet, kontaktade vi Pyykkö för att få respons på hur han upplevt arbetet. Situationen med barngrupperna var ny för honom och han presenterade sin konst

på svenska för barnen. Pyykkö ansåg själv att presentationerna gick bättre än förväntat med tanke på hans ringa erfarenhet av att presentera på svenska och för barngrupper. Pyykkö upplevde samarbetet med projektet som en positiv erfarenhet och han hoppas att barnen delar hans upplevelse.

Vi hade bestämt oss för att använda oss av vattenfärger. Vi införskaffade akvarellpapper av storlek A3 samt tvättsvampar men färgerna stod daghemmet för. Med svamparna önskade vi kunna ge barnen möjlighet att prova på en annan teknik än att måla allt med pensel. Svamparna ger en annan upplevelse åt barnet i skapande stund samt ger ett annat resultat än de penselmålade verken. Ett önskemål av pedagogerna var att barnens namn inte skulle stå på framsidan av målningen och detta följdes genom att skriva namnet på baksidan av målningen istället.

Vi diskuterade med daghemmet vilket ställe som skulle vara bäst för att hålla utställningen. Saker vi uppmärksammade var att det skulle finnas på ett sådant avstånd så att daghemmet har lätt att ta sig dit. Ett önskemål var biblioteket i Kalajärvi som daghemmet regelbundet besöker. Vi kom tillsammans med daghemmets pedagoger överens om att vi inte skulle ordna vernissage eftersom det skulle vara svårt för daghemsgrupperna att besöka biblioteket den första utställningsdagen. Att öppna utställningen kvällstid var inte heller ett alternativ då alla barn inte hade kunnat delta i sådana fall. Daghemsgrupperna skulle istället tillsammans med sina pedagoger besöka utställningen senare under första utställningsveckan i samband med ett tidigare överenskommet biblioteksbesök.

Det fanns vissa utmaningar med utställningsutrymmet, endast en vägg i det överenskomna rummet hade anslagstavla på vilken det gick att fästa målningar med ritstift. De övriga väggarna var målade och uppenbarligen rätt smutsiga eftersom vår tejp inte fäste tillräckligt väl. Detta resulterade i att samtliga målningar som fästs med tejp på väggen, ramlade ner under det första dygnet. Daghemsgrupperna kunde därför endast se den ena gruppens målningar under deras biblioteksbesök senare samma vecka. De blev genast upplysta om missödet med målningarna av bibliotekspersonalen som hade noterat detta. Daghemmet fick utprintade bilder av utställningen som den såg ut i sin helhet första

dagen, i samband med att de återstående målningarna samt båda gruppernas berättelser returnerades till daghemmet.

5.2.5 Utvärderingsfasen

Då projektgruppen har resultatet av utförandefasen, skall den utvärdera det. I utvärderingen tar projektgruppen ställning till vad som gjorts och går igenom samtliga gruppmedlemmars upplevelser och erfarenheter under projektets gång samt jämför om resultatet är överensstämmande med det planerade målet för projektet. (Eklund 2011 s. 120–121, 123).

Då den praktiska delen av arbetet är utförd kommer vi i projektgruppen att utvärdera projektet och processen. Vi granskar de olika delarna kritiskt och resultatet av dem. Därför är det viktigt att vi dokumenterat och fört projektdagbok under arbetet. Lika viktigt är också att få pedagogernas respons efter avslutat arbete. Vi vill veta vad de ansåg om de olika delarna av det praktiska arbetet; förhandsarbetet, träffen med konstnären, skapandet av berättelsen tillsammans med barnen samt förverkligande av de egna konstverken.

5.3 Etiska överväganden

Vi har följt Arcadas riktlinjer för god vetenskaplig praxis angående dataansaffningsmetoder samt undersökningsmetoder vilket innebär att vi har värnat om daghemmets anonymitet och vi informerade familjerna på förhand om det kommande projektet. Vi har samlat material och använt våra källor hänsynsfullt. Eftersom projektet krävde en empirisk del i forskningen har vi ansökt om forskningstillstånd av beställaren. Vi har i vår plan även tagit i beaktande att målgruppen är barn vilket innebär att vi inte samlat data i form av fotografier av barnen eller publicerat barnens namn utan tillstånd. Vi har använt oss av dessa etiska regler i projektet samt i hela vårt arbete. (Arcada 2014)

6 RESULTAT

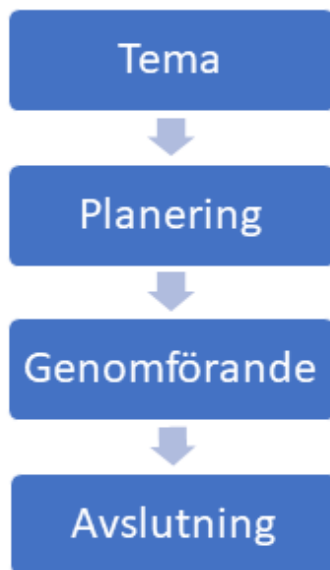
I detta kapitel diskuteras resultat av processen och den utformade handboken för framtida samarbetsprojekt mellan småbarnspedagogiken och olika aktörer inom kulturfältet.

Ett projekt av denna sort visade sig vara ett effektivt sätt att inom småbarnspedagogiken arbeta för barns delaktighet och gemenskap samt för deras möjlighet att påverka sin omgivning. Genom att utgå från Bronfenbrenners utvecklingsmodell hittar man kopplingarna mellan barn, småbarnspedagogik och kulturutbudet i Esbo stad och får en uppfattning om hur alla dessa olika parter står i växelverkan med varandra.

6.1 Produktutveckling

Projektets mål var att skapa en fungerande modell för att stärka samverkan mellan småbarnspedagogiken och kulturutbudet i Esbo stad. Projektgruppen skapade en handbok som innehåller teori om barnet som aktör i Bronfenbrenners utvecklingsmodell, hur småbarnspedagogiken stöder projektskapandet med barn och kulturens betydelse för barnet. I handboken finns projektgruppens BAKKE-modell, Barn – Aktör – Kultur – Kreativitet – projekt. Med BAKKE modellen vill projektgruppen belysa hur man som pedagog kan skapa projekt med barnen och därmed låta barnet skapa sin egen kultur och vara aktiv aktör genom projekt processen. I modellen beskrivs hur samarbetet med kommunens kulturutbud och småbarnspedagogiken daghem

Denna handbok innehåller två figurer. Den ena figuren skall finnas tillhands som verktyg för att belysa hur Bronfenbrenners utvecklingsteori visar hur barnet fungerar som sin egen aktör samt hur barnet påverkas och påverkar småbarnspedagogiken samt kulturen. Den andra figuren - modellen, förklarar hur man inom småbarnspedagogiken kan utföra projekt där barnet fungerar som aktiv aktör genom hela processen och skapar sin egen kultur.

Figur 3. Modell för utförande av projekt

Modellen är utformad till ett verktyg för daghem om hur de kan gå tillväga för att skapa liknande projekt som detta i framtiden. Modellen skall finnas till som ett stöd för att komma igång med projekt i barngruppen. Modellen baserar sig på uppdelningen av de olika delarna inom projektet "*Konst(igt) och kul*". Denna modell är uppdelad i fyra olika delar: barnet, tema, genomförandet och avslutning. I modellen är dessa delar enligt ordningen för ett projekt. De olika delarnas innebörd har beskrivits i projektet.

I den första delen, *tema*, nämns det olika saker man bör tänka på som pedagog för att komma igång med projektet. Med den första punkten vill man uppmuntra till att barnen får berätta va de är intresserade av och vad som skulle vara kul och intressant att lära sig om. En viktig del i början är att ta reda på barnens förhandskunskaper i det tema som blir valt.

Den andra delen i modellen, *planering*, tas det upp följande steg i modellen. När temat är valt bör man börja planera. I planeringen skall man ta i beaktandet ifall man behöver införskaffa material, vilka kostnader man kan räkna med och ifall det behövs ansökas om extra medel. I denna del är det läge för att kontakta sin kommuns kulturansvarig och konsultera om en möjlig undervisare/inspiratör för det valda temat. Sedan tillsammans med inspiratören planera rollen för inspiratören och tidsramen för det. I planeringskede

bör man ha klart tidsramen för hela projektet, hur lång tid det får ta och när skall genomförandet ske.

Den nästsista delen heter *genomförandet*. I den delen är det barnet som skapar den nya kulturen. Barnet är i centrum under hela processen samt har fått det stöd som behövs att vara en kapabel aktör.

Den fjärde och sista delen – *avslutningen* är den avslutande delen i projektet. Då går man tillbaka till planeringen och ser vad som bestämts att projektet kommer att utmynna i. I projektet "*Konst(igt) och kul*" utmynnade projektet i en konstutställning. Exempel på vad avslutning på ett projekt kunde vara är till exempel konsert, skådespel, utställning eller motionsdag.

7 DISKUSSION

I det här kapitlet kommer vi att föra en diskussion om vår process. I vårt metoddiskussionskapitel diskuterar vi samt granskar kritiskt valet av vår metod. I kapitlet kommer också en sammanställning av pedagogernas utvärdering av projektet. Här tar vi upp aspekter som fungerade bra och vad som fungerade mindre bra under projektet. Vi avslutar med ett kapitel om arbetslivsrelevansen.

7.1 Metoddiskussion

Valet av metod blev rätt klart då vårt examensarbete skulle utmynna i ett projekt för att prova en modell för samarbete mellan småbarnspedagogiken och Esbo stads kulturutbud. Vi ansåg att projekt som metod är mest lämpad för det vi ville undersöka och få svar på. Då projektarbete även lämpar sig inom den småbarnspedagogiska verksamheten kan denna sorts arbete utan större utmaningar tillämpas inom den. Projektarbete kräver planering och dokumentering och det är även centrala element inom småbarnspedagogiken. Vi var överens om det att t.ex. intervju eller litteraturstudie inte skulle ha varit en fungerande metod för att besvara våra frågeställningar i detta arbete.

7.2 Processdiskussion

Alla våra tidigare forskningar är utländska. Fastän det var en besvikelse att inte hitta tidigare forskningar från Finland, gläder det oss att vi hittade relevanta för vårt arbete. Våra artiklar baserade sig på olika kulturformer som var delmoment på ett eller annat sätt i projektet. Vi hittade inga tidigare forskningar om liknande projekt inom kultur i samarbete med en kommun.

I vårt arbete är kultur ett centralt tema. Kultur i sig är mycket brett begrepp vilket gjorde det lite till en utmaning att begränsa det samt att bestämma vilka konstformer vi skulle använda oss av. Genom att vi utgick från våra egna talanger blev det musik, bildkonst och skapande av berättelse. Detta arbete har medfört en större förståelse för hur man skapar projekt, att samarbeta med olika parter inom kommun och att arbeta i par.

Efter att projektet blev klart tog vi itu med fråga frågeställningar för att se om de är kompatibla.

Vad kan det socialpedagogiska perspektivet erbjuda ett projekt som har som mål att visa på möjliga synergieffekter mellan småbarnspedagogiken och kulturutbudet?

Genom att tillföra ett socialpedagogiskt perspektiv kan barnen ges möjlighet att själva vara aktörer och bidra till kulturutbudet i närmiljön. Det främjar barnens delaktighet och aktivitet. Barnen påverkar den omgivning de befinner sig i och kan därmed få en upplevelse av empowerment, att de själva åstadkommer förändring. Barnens kreativitet blir central redan från början av projektet då temat kommer från barnens intressen.

På vilket sätt kan småbarnspedagogiken och kultur samverka?

Genom att göra projekt i vilket daghemmet samarbetar med stadens kulturutbud kan småbarnspedagogiken och kulturen samverka. Med att man utgår ifrån barnens intresse och att daghemmet på den basen kan samarbeta med det kulturutbud staden erbjuder och finna en passande inspiratör till den kulturform som är vald. Ett sådant samarbete kan sedan utmynna i utställningar, teater och andra kulturformer.

Vår ursprungliga tidsplan för examensarbetet var att utföra arbetet under vintern 2016 och presentera arbetet i mars 2017. Tidtabellen blev förskjuten. Vi började utföra projektet på våren samt fortsatte skriva på arbetet under hösten 2017.

I vår tidigare planering var planen att utföra projektet med en barngrupp som skulle vara i åldern 4-5 år. Esbo stads svenska bildningstjänster föreslog att vi skulle utföra projektet med två barngrupper, 3-4 år och 4-5 år.

Under de gånger vi besökte daghemmet kunde vi ha haft en mer detaljerad arbetsfördelning mellan oss. Träffarna på daghemmet gick bra, trots det. Christina fungerade som dragare för den gruppen med barn från 3-4 åringarna, samt skrev ner barnens saga medan Mercedes såg till att alla barn blir delaktiga i processen. Dessa roller byttes om i följande barngrupp, 4-5 åringarna.

Något som vi märkte på våra träffar med daghemmet, var att det verkade som att informationen om projektet inte hade nått hela personalen. Daghemspersonalen hade fått en uppfattning om att vi skulle inspirera barnen för teater, vilket skapade en känsla av att personalen inte var medvetna om vårt projekt. Under träffarna med barngrupperna kände vi oss lite osäkra på om vi och pedagogerna hade samma uppfattning om varandras roller i förhållande till barngrupperna och verksamheten. Det som skulle ha underlättat, hade varit en träff med bara personalen under vilken vi hade kunnat diskutera projektets gång samt alla arbetsuppgifter under projektet. Vi konstaterade att ett diskussionstillfälle med personalen hade varit bra efter att vi samlat in responsblanketterna. Vi samlade in respons av barnen men de spontana kommentarerna vi fick av barnen var enbart positiva och många barn var ivriga med att få illustrera den egna gruppens berättelse då det blev aktuellt. Vi hade berättat för barnen i början av projektet vad syftet med våra besök var och att projektet skulle utmynna i en konstutställning på deras närbibliotek. Barngrupperna besökte utställningen tillsammans med deras egna pedagoger då utställningen

öppnat.

7.3 Pedagogernas utvärdering av projektet

Under vår sista träff på daghemmet delade vi ut responsblanketter till pedagogerna vars barngrupper hade medverkat i projektet. I vår blankett ställde vi olika frågor om projektet.

Vår första fråga var om pedagogen upplevt projektet som relevant för barngruppen med tanke på planen för småbarnspedagogik. På den frågan hade alla pedagoger svarat att de ansåg projektet vara relevant men kunde varit med anpassat för den yngre barngruppen men ändå som positiv och nytt inflytande i verksamheten.

I den andra frågan svarade pedagogerna ifall de ansåg att barnen var intresserade av projektet. Där hade alla svarat att projektet höjde barnens intresse men att av de praktiska delarna borde barngrupperna varit mindre, så att barnen fortfarande skulle vara koncentrerade. Samtliga hade svarat att projektet höjde barnens intresse men att av de praktiska delarna borde barngrupperna varit mindre, så att barnen fortfarande skulle vara koncentrerade.

I den tredje frågan besvarade pedagogerna om de fem stycke träffarna var ett lämpligt antal. Alla hade svarat ja samt två stycken skrivit som fri kommentar att träffarna dock kunde varit mer utspridda.

I den fjärde frågan besvarade pedagogerna om träffarnas uppbyggnad fungerade. Där hade en lämnat tomt på blanketten, medan resten svarat ja på frågan.

Den femte frågan var en öppen fråga där vi bad om att pedagogen skulle berätta ur de ansåg att träffarna i barngruppen fungerade. Enligt pedagogerna var det mångsidiga träffar men där man kunde arbetat i mindre grupper. Barnen gillade träffarna där sagan skulle målas, men att barnen inte helt kunde sitta stilla eller koncentrera sig. Projektet ansågs dock för utmanande för barnen i den yngre barn gruppen 3–4 åringar.

I den följande frågan fick pedagogerna svara på vad som kunde gjorts annorlunda. Där hade pedagogerna svarat att vi kunde arbetat med smågrupper och inte ha hela gruppen på en gång. Annat som påpekades var att de kunde varit mer rörelselekar då en barngrupp var mycket aktiv och kunde snabbt bli rastlösa. Det ansågs att där borde varit mer rum för att barnen skall få göra själv och inte bara lyssna.

I den näst sista frågan på respons blanketten frågade vi ifall pedagogerna ansåg att de fått idéer eller inspiration till att arbeta med kulturprojekt inom småbarnspedagogiken. Där hade alla svarat ja förutom en som svarat nej och en lämnat tomt på båda alternativen. Som kommentar på frågan ansåg en pedagog att de redan gör liknande projekt med barnen men att de inte haft utställning på bibliotek tidigare.

I vår sista fråga besvarade pedagogerna frågan ifall de kunde tänka sig göra ett motsvarande projekt i framtiden men en aktör från kulturområdet. På den frågan hade alla pedagoger svarat ja.

7.4 Arbetslivsrelevans

Med vårt arbete ville vi finna en samverkan mellan Esbo stads svenska bildningstjänster och kulturfältet inom Esbo. Vi hoppas att handboken med modellen kan belysa hur man kan gå tillväga samt ge en bild av hur barnet själv kan skapa kultur och bidra till samhället. Med projektets produkt ser vi också möjligheter för pedagoger att använda sig av mer projekt inom småbarnspedagogiken, samtidigt som barnet är den aktiva aktören genom hela processen. Med att använda sig av projekt inom småbarnspedagogiken utvecklas barnets förmåga i att arbeta i grupp och att ta ansvar.

Detta projekt har trots sina utmaningar gett oss många fina stunder i vårt skrivande samt inom projektet. Vi har under hela denna process utvecklats som professionella och vi ser

projektet med handboken som verktyg vi kan använda oss av då vi arbetar inom småbarnspedagogiken.

KÄLLOR

Aaltonen, Heli. 2011, *Bron till berättelsernas värld: handbok för vuxna som vill dela berättelser med barn och unga*, 1 uppl., Åbo: Sam Body Plays, 114 s.

Alerby, Eva. & Elíddóttir, Jórunn. red. 2006. *Lärandets konst-betraktelser av estetiska dimensioner i lärandet*. Lund: Studentlitteratur, 224 s.

Arcada. 2014, *God vetenskaplig praxis i studier vid Arcada*. Arcadas riktlinjer för etiska regler.

Tillgänglig:https://start.arcada.fi/sites/default/files/dokument/ovriga%20dokument/god_vetenskaplig_praxis_i_studier_vid_arcada_2014.pdf

Hämtad 28.10.2016

Askheim, Ole Petter; Starrin, Bengt. 2007, *Empowerment – I teori och praktik*. 1 uppl, Malmö: Intergraf AB, 234 s.

Eklund, Sven. 2011, *Arbeta i projekt – individen, gruppen, ledaren*, 4uppl., Lund: Studentlitteratur, 180 s.

Cederlund, Christer & Berglund, Stig-Arne. 2014, *Socialpedagogik – pedagogiskt socialt arbete*. Stockholm: Liber AB, 183 s.

Föreningen för kulturarvsfostran i Finland rf., 2015 Tillgänglig:

<http://kulttuurikasvatussuunnitelma.fi/sv/> Hämtad 8.12.2017

Granberg, Ann. 2000. *Småbarns sagostund*, 1uppl., Stockholm: Liber AB, 144 s.

Hallam, Susan. 2010. The power of music: Its impact on the intellectual, social and personal development of children and young people. I: *International Journal of Music Education*. Vol. 28. Nr. 3 s. 269-289

Holm Hopperstad, Marit. 2008. How children make meaning through drawing and play. I: *Visual Communication*. Vol. 7 nr. 1. s. 77-96.

Holmberg, Ulla & Næssén, Lars-Olof. 1998, *Projektarbetets grunder*. 4uppl., Uppsala: Konsult förlaget, 130 s.

Kurki, Leena. 2001, Sosiaalipedagoginen näkökulma varhaiskasvatukseen. I: K. Karila, J. Kinos, & J. Virtanen, red. *Varhaiskasvatuksen teoriasuuntauksia*, PS-kustannus, 251 s.

Kocer, Hale. 2012, *The evaluation of the art activities applied in preschool education programmes in terms of self-expression opportunity given to child*, Procedia – Social and Behavioral Sciences, vol.51, s.289-295.

Lagerkvist, Anna. 2012, Barnets rättigheter ur olika perspektiv. Med skolans läroplikt i sikte. I: A. Klerfelt & B. Qvarsell, red., *Kultur, estetik och barns rätt i pedagogiken*, Gleerups Utbildning Ab, s. 15-25.

Lorentzon, Ylva. 2012, Barnets rättigheter, den vuxnes skyldigheter-Barnkultur, barns kultur och rätten till det egna perspektivet. I: A. Klerfelt & B. Qvarsell, red., *Kultur, estetik och barns rätt i pedagogiken*, Gleerups Utbildning Ab, s. 27-42.

Madsen, Bent. 2006. *Socialpedagogik. Integration och inklusion i det moderna samhället*. Lund: Studentlitteratur. 301 s.

Nationalencyklopedin 2017, Tillgänglig: <http://ne.se> Hämtad 7.12.2017.

Pramling Samuelsson, Ingrid.; Asplund Carlsson, Maj.; Olsson, Bengt.; Pramling, Niklas & Wallerstedt, Cecilia. 2008. *Konsten att lära barn estetik. En utvecklingspedagogisk studie av barns kunnande inom musik, poesi och dans*. Norstedts Akademiska Förlag. 160 s.

Pramling Samuelsson, Ingrid & Sheridan, Sonja. 2006. *Lärandets grogrund. Perspektiv och förhållningssätt i förskolans läroplan*. Lund: Studentlitteratur. 152 s.

Rusanen, Sinikka. 2009. Lapsen kuvista kulttuurin kuviin. Kuvataidekasvatuksen tavoitteet ja tehtävät. I: Ruokonen, Inkeri.; Rusanen, Sinikka. & Välimäki, Anna-Lena. 2009. *Taidekasvatus varhaiskasvatuksessa: Iloa, ihmettelyä ja tekemistä*. s. 48-54
Publikation av Institutet för hälsa och välfärd (THL). Helsingfors: Yliopistopaino.
Tillgänglig: <http://www.julkari.fi/handle/10024/80314>
Hämtad 29.11.2016

Svenska bildningstjänster, Resultatenheten. 2017. *Plan för småbarnspedagogik på svenska i Esbo*. Tillgänglig:
http://www.esbo.fi/sv-FI/Utvardning_och_fostran/Smabarnspedagogik/Bra_att_veta_om_smabarnspedagogik/Plan_for_smabarnspedagogik Hämtad: 22.10.2017

Tjersland, Odd; Engen, Gunnar & Jansen, Ulf. 2011, *Allianser – Värderingar, teorier och metoder i socialt arbete*, 1 uppl., Lund: Studentlitteratur, 342 s.

Utbildningsstyrelsen. 2016, *Grunderna för planen för småbarnspedagogik*
Tillgänglig:
http://www.oph.fi/download/179348_grunderna_for_planen_for_smabarnspedagogik_2016.pdf
Hämtad: 11.1.2017

Vilka, Hanna & Airaksinen, Tiina. 2003, *Toiminallinen opinnäytetyö*, 2 uppl., Helsingfors: Tammi, 168 s.

Vuorinen, Tero. 2014, *Strategiakirja – 20 työkalua*, 2uppl., Helsinki: Talentum, 284 s.

Vygotskij, Lev S. 1995. *Fantasi och kreativitet i barndomen*, 1 uppl., Göteborg: Daidalos AB, 111 s.

Williams, Kate E.; Barrett, Margaret S.; Welch, Graham F.; Abad, Vicky & Broughton, Mary. 2015. Associations between early shared music activities in the home and later child outcomes: Findings from the Longitudinal Study of Australian Children. I: *Early Childhood Research Quarterly*. Vol. 31, 2015. S. 113-124

BILAGOR

Bilaga 1. Informationsbrev till vårdnadshavarna

Projekt: Det var en gång: Konst(igt) och kul

Hej!

Vi är två socionomstuderande från yrkeshögskolan Arcada, som har fått möjlighet att utföra vårt projekt "Det var en gång: Konst(igt) och kul" på ert barns daghem.

Syftet med projektet är att finna samverkan mellan Esbo stads kulturutbud och daghemmet.

Projektet går ut på att barngruppen skall få träffa en konstnär och bekanta sig och bli inspirerande av konstnärens egna verk. Barngruppen skall sedan få använda sig av sin fantasi och kreativitet för att tillsammans skapa en berättelse. I följande skede av projektet skall barnen måla delar av den berättelse de skapat.

Som avslutning på projektet kommer målningarna ställas ut som ett vernissage på ett passande ställe i Esbo.

Detta projekt kommer att ske på daghemmet under deras öppetid.

Mer information om tidtabell för projektet kommer inom kort.

Vid frågor gällande projektet, vänligen kontakta:

Mercèdes Sjöholm, e-post: mercedes.sjoholm@arcada.fi

Med varma hälsningar,

Christina Elving-Andersén & Mercèdes Sjöholm

Bilaga 2. Responsblankett till pedagogerna

FEEDBACK-BLANKETT FÖR PROJEKTET ”KONST(IGT) OCH KUL”

VÅREN 2017

Examensarbete inom det sociala området av Mercedes Sjöholm och Christina Elving-Andersén

1. Har Du upplevt projektets tema konst och kultur relevant för er barngrupp med tanke på planen för småbarnspedagogik? JA _____ NEJ _____

Fri kommentar:

---

2. Verkade barnen intresserade av att arbeta med projektet? JA _____ NEJ _____

Fri kommentar:

---

3. Var antalet träffar (fem stycken) en passlig mängd? JA _____ NEJ _____

Fri kommentar:

---

4. Var uppbyggnaden av träffarna fungerande; 1. Lära känna varandra, 2. Konstnärsbesök, 3. Skapande av den egna berättelsen, 4. Målade av berättelsen, 5. Målade av berättelsen

5. Hur fungerade träffarna i barngruppen?

---

6. Vad hade kunnat göras annorlunda?

---

7. Har Du som pedagog fått idéer eller inspiration till att arbeta med kulturprojekt inom småbarnspedagogiken? JA _____ NEJ _____

8. Kunde Du tänka dig att göra ett motsvarande projekt i framtiden tillsammans med en aktör från kulturområdet? JA _____ NEJ _____

ETT STORT TACK FÖR SAMARBETET OCH GLAD VÅR!

Mercèdes Sjöholm & Christína Elving-Andersén

Bilaga 3. Projektets uppbyggnad

Schema för projektarbetet “Konst(igt) och kul” 5 träffar

1. Ca. 45-60 min. Lära känna barnen, lek och sång, vilka är vi, vilka är barnen i gruppen, varför är vi där, vad skall vi göra tillsammans under projektet.
2. Ca. 60-75 min; 30-45 min för konstnären, 30 min för sagan. Konstnären på besök på daghemmet. Vi börjar med den gemensamma sagan.
3. Ca. 45-60 min. Vi arbetar med sagan. Strukturerar den och delar upp händelseförloppet så att vi får hela sagan illustrerad genom att rita skisser och mindre teckningar.
4. Ca. 45-60 min. Vi går igenom sagan och inleder målandet utgående från våra skisser från föregående träff.
5. Ca. 45-60 min. Vi fortsätter att måla våra konstverk. Alla bilder blir färdiga denna gång.

Bilaga 4. Projekt dagbok

Projektdagbok

Grupp 1

3–4 åringar

Träff 1

Första mötet med barngruppen. Vi presenterade oss och lekte en namnlek med barnen för att lära känna varandra. Efter det lekte vi några sånglekar för att komma igång och bli bekväma med varandra. Vi berättade för barnen om syftet med vårt besök och de kommande träffarna. Barnen verkade ivriga över att få träffa en riktig konstnär under följande träff.

Träff 2

Samling tillsammans med konstnären Tony Pyykkö och barngruppen. Vi började med att hälsa på varandra och leka några sånglekar. Efter introduktionen fick konstnären berätta om sina konstverk och olika tekniker han använt sig av. Barnen fick sedan i små grupper tillsammans med Mercedes eller Christina bekanta sig med konstnärens verk som han ställt fram i samlingsutrymmet. Under tiden fick de barn som väntade på sin tur känna på konstnärens metallgrafik.

Under denna träff hann vi inte börja med sagan då det visade sig att konstnären hade tillräckligt med material för att kunna använda hela den givna tiden. Vi bestämde oss för att börja med berättelsen under följande träff.

Träff 3

Vi började med samling på samma vis som de tidigare gångerna. Vi inledde med att prata med barnen, sedan lekte vi några sånglekar.

Efter introduktionen såg vi bilder av konstverken som konstnären haft med sig senaste gång och vi diskuterade vad de olika motiven föreställde. Sedan började vi skapa berättelsen. Barnen började med att komma överens om vilka personer/figurer som skulle finnas i berättelsen och började sedan berätta. Vi varvade berättandet med sånglekar som passade i tema efter vad barnen berättade. Christina dokumenterade och Mercedes stödde barnen att bygga upp berättelsen.

3-4 åringarnas berättelse:

Ett tåg far iväg till Lappland. Där finns julgubben och renar. Rälsen går sönder. Nallen hoppar på. Drottningen kör tåget. En kanin hoppar in i tåget och en katt.

Det finns ett långt monster.

Prinsen utan namn finns i slottet. Alla på tåget är på väg till slottet. Prinsen åker tåg till slottet. Slottet ligger i Egypten. De har disco där. De far på en utflykt. Prinsessan heter Törnrosa. Prinsen är utan namn.

I slottet träffar de kungen. I Egyptens skogar finns nallarna som är Teds släktingar.

Monstret skrämmer människorna. Björnarna skrämmer iväg monstret till sin egen mamma och pappa. Monstret har glasögon på sig.

Prinsen och prinsessan till sjukhus. Råven skrämmer också monstret.

På kvällen blir det disco.

Träff 4

Innan vi inledde vår samling med barngruppen kom vi, Mercedes och Christina, överens med pedagogerna att indela barngruppen i två mindre grupper för målandet. Det här var första gången vi delade upp gruppen.

Vi hade samling som vanligt och hälsade på varandra samt lekte bekanta sånglekar. Efter att vi förklarat för barnen att delat in dem i två grupper och att de som inte skulle måla denna gång istället skulle göra det under följande träff, gick hälften av barngruppen ut med en pedagog och vi kom överens med barnen som blev kvar vem som skulle måla vilken del av berättelsen. Barnen valde själva vilken del de ville måla, an efter att vi läste upp berättelsen för dem.

Då barnen hade valt sina delar började de måla med vattenfärger på akvarellpapper av storlek A3. Alla barn målade en egen bild. Barnen gjorde inga skisser på förhand utan målade direkt. Det var intressant att se hur koncentrerade barnen var och hur mycket tid de var villiga att lägga på målandet. An efter att barnen blev klara md sina målningar, gick de ut på gården med resten av barngruppen.

Träff 5

Sista träffen med barngruppen. Vi började med samling på den runda mattan i samlingsutrymmet. Vi hälsade på varandra och frågade hur barnen mådde. Vi lekte några sånglekar tillsammans innan hälften av gruppen gick ut, dvs. den gruppen som målat senaste gång.

Vi läste igenom berättelsen med barnen och de fick precis som första gruppen också välja vilken del de själva ville måla. Även denna grupp engagerade sig i målandet. Barnen berättade gärna om sina konstverk för Christina och Mercedes under processen. De talade också sinsemellan om vad som hände i deras målningar.

Då barnen målat klart gick de ut och lekte på gården med de andra barnen.

Vi lämnade alla målningar på daghemmet för att torka och kom överens att hämta dem vid ett senare tillfälle. Vi bekräftade för pedagogerna att utställningen skulle vara v. 15 och 16 på det överenskomna biblioteket i Kalajärvi. Vi kom överens om att inte ordna någon vernissage och daghemsgruppen skulle tillsammans med sina pedagoger besöka biblioteket och utställningen under den första utställningsveckan.

Grupp 2

4-5 åringar

Träff 1

Efter att vi lärt känna den första gruppen gick vi till några andra utrymmen på daghemmet där 4-5 åringarna var.

Pedagogerna samlade barnen in i ett utrymme där de brukade ha samling. Vi presenterade oss och berättade om projektet för barnen. Med denna första träff var vårt mål att lära känna barnen och berätta om det projekt de skall få vara aktörer inom.

Vi hade på förväg bestämt att vi använder oss av ganska samma lekar men ser till att de blir passligt anpassade för barnen, med tanke på antal barn, ålder och utrymme.

Vi hade en namn runda och beaktade barn som kanske inte vill säga högt sitt namn, då kunde de viska sitt namn åt mjukisdjuret som vi hade med oss. Efter namn rundan lekte vi samma lekar som vi gjorde i första gruppen och sjöng bekanta barn sånger. Barnen fick också önska vilken sång som skulle sjungas till näst.

I utrymmet fanns ribbstolar som tog mycket uppmärksamhet av några barn. Enligt pedagogerna skulle det behövas mycket mer rörliga lekar, eftersom som barnen "inte kan sitta stilla". Vi avslutade med en lek där man skulle sitta i ring och hålla varandra i händerna och skicka en handkläm vidare till den som sitter bredvid. Idén var att alla ska få känna sig delaktiga och att aktiviteten fungerade som en lugn avslutande lek.

Träff 2

Idag hade vi vår konstnär (Tony Pyykkö) med oss. Vi hade redan gått igenom tidtabellen och hur vi ställer upp för denna barngrupp. Vi började med att fråga hur alla mår och sedan lekte vi bekanta lekar med barnen. Efter det fick Tony berätta om sig själv och om sina verk. Precis som i första barngruppen, hade vi ställt ut målningarna lite på sidan om. Bestämde att några barn i gången kan komma och titta på målningarna. Under tiden satt Tony och berättade om andra sorters konst teknik. Barnen var mycket fascinerade av Pyykkös målningar. Vi avslutade med några lekar och hand klämman.

Vi diskuterade efteråt med Tony om hur dagen gått. Han var mycket positiv till detta och tackade mycket för samarbetet.

Träff 3

Följande träff handlade om att skapa sagan. Vi började som vi gjort alla gånger med leka och sång. Vi pratade om hur alla mådde och vad de har gjort på sistone.

För att komma tillbaka till ämnet fortsatte vi med att diskutera vad som skedde förra träffen. Vi upplyste barnen om att idag är den dagen barnen skall skapa sin saga. Vi påminde om de målningar de sett förra träffen och kunde använda de detaljer i målningarna som inspiration för sagan. Barnen kom bra igång med sagan. Mercèdes och Christina delade på arbetet så, att Mercèdes skrev ner vad barnen sa och Christina ställde frågor åt barnen hur de kunde komma vidare i sagan. Efter att sagan var så gott som nerskriven höll vi en liten lek paus och efter det läste Mercèdes igenom sagan och frågade om barnen ville tillägga något. Barnen var nöjda och vi bestämde oss för att avsluta.

4-5 åringarnas berättelse:

Det fanns ett jätte stort slott i England. I slottet bodde en prins, riddare och en prinsessa. Från slottet kunde man gå över bro som for ändå till Finland. Det var en lång bro.

En dag gick en häst över bron, där träffade hästen en prinsessa. Plötsligt en häxa, en dinosaurie och en klumpig drake. Draken var jätte stor. Den försökte komma upp på bron. Men sedan åkte en raket iväg. Då gick bron sönder. Alla ramlade i sjön. Sedan kom en båt som hette Prinsessa och räddade. Häxan hamnade på en strand. Båten prinsessa åkte ner för ett vattenfall. Sedan kom ett till vattenfall och de kom till en sjö. Nu var de redan i Afrika. När de kom till Afrika träffade de på Hicka. Nu är alla i Afrika, prinsen, prinsessan och riddaren. De byggde hus åt Batman, bonden och till många djur som fanns där. Sedan red de på giraffer och åkte rutschkana. Sen blev det kväll och de åkte skateboard hela natten.

Träff 4

Under denna träff skulle barnen måla sagan. Christina och Mercèdes hade delat upp sagan i delar så att barnen kunde få välja vad de ville måla. På pedagogernas önskan skulle vi försöka hinna måla med alla barn under denna träff. Började som vanligt med lek och sång. Sedan delade vi upp oss. Under tiden som Mercèdes och Christina skötte om att se vem som målar vad och hjälpte till, var resten i andra delen av rummet med pedagogerna och hade fri lek. Efter att ett barn hade målat klart fick de gå och leka, i utbyte att en som inte målat kom till

bordet där det målades. Några barn ville måla något annat än det som sagan gick ut på och några ville måla samma sak som ett annat barn redan valt för att måla. Detta var något som Christina och Mercèdes redan märkt i förra gruppen Barnen fick må

la och studeranden redigerade lite om i sagan. Under denna träff hann inte alla barn måla. Vi kom överens med pedagogerna, de barn som inte hunnit måla eller var på plats, får chansen att måla följande och sista träffen.

Träff 5

Den sista träffen inleddes med sång och lek. Vi gick igenom en liten runda där alla fick berätta hur de mådde. Sedan började vi måla med de som inte hade hunnit göra det föregående träff. Under tiden barnen målade observerade Christina och Mercèdes att barnen inte var bekanta med att blanda färger för att få fram en annan färg. Vilket man kunde se i målningarna att en del blev väldigt mörka, eftersom barnen blev mycket inspirerade av att blanda allafärger i en. Detta ansåg Christina och Mercèdes, som ett litet rop ut att barnen på daghemmet vill experimentera mera med vattenfärger.

Efter att barnen hade målat sa vi "Hej då!". Vi bestämde att vi lämnar målningarna på daghemmet och kommer och söker efter dem efter att de torkat. Sedan packade vi våra saker och begav oss iväg. Vi delade ut feedback lappar åt pedagogerna. I blanketten fanns det frågor o projektets uppbyggnad. Vi bestämde att Christina samlar in feedback blanketterna samtidigt som hon kommer efter målningarna.